



## Høringsnotat

Vedrørende

**Udkast til bekendtgørelse om basisanalyser, udkast til bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder, udkast til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand og udkast til bekendtgørelse om indholdet af vandområdeplaner**

Udkast til bekendtgørelser blev sendt i ekstern høring den 31. oktober 2014 med frist for at afgive høringssvar den 28. november 2014.

Naturstyrelsen har modtaget i alt 33 høringssvar, hvoraf 5 ikke havde bemærkninger til udkastene.

Flere høringsparter har valgt at afgive generelle bemærkninger til alle 4 bekendtgørelser, hvorfor Naturstyrelsen har fundet det hensigtsmæssigt at udarbejde ét samlet høringsnotat.

Høringsnotatet er opbygget således:

1. Generelle bemærkninger til alle 4 bekendtgørelser
2. Udkast til bekendtgørelse om basisanalyser
  - 2.1. Karakterisering
  - 2.2. Typeinddeling
  - 2.3. Fastlæggelse af referenceforhold
  - 2.4. Vurdering af menneskelige aktiviteter virkninger på grundvandet
  - 2.5. Økonomisk analyse
3. Udkast til bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder
  - 3.1. Udformning af overvågning samt overvågningsfrekvens
  - 3.2. Undersøgelsesovervågning
  - 3.3. Overvågningssystemer og grænser mellem kvalitetsklasser
4. Udkast til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand
5. Udkast til bekendtgørelse om indholdet af vandområdeplaner

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter vedrørende de

ovenstående punkter og Naturstyrelsens kommentarer hertil. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For en nærmere uddybning henvises til de enkelte høringssvar. Det bemærkes, at nogle høringssvar adresserer emner, der ikke vedrører indholdet af bekendtgørelserne, f.eks. emner, der vedrører indholdet af vandplaner af første generation, konkrete bemærkninger til overvågningsprogrammet NOVANA 2011-2015, herunder indholdet af overvågningsprogrammet, samt bemærkninger, der vedrører de konkrete mål og indsatser. Disse emner indgår ikke i dette notat. For så vidt angår fastlæggelsen af de konkrete miljømål og indsatser bemærkes, at disse først vil blive fastsat i senere bekendtgørelser.

## **1. Generelle bemærkninger til alle 4 bekendtgørelser**

Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) nævner, at høringsmaterialet er meget omfattende, og at det havde været relevant med en fælles vejledning, der kunne præcisere hensigt og væsentlighed. Desuden finder DSF, at der i bekendtgørelserne burde være en øget fokus, målsætning og indsats for de vandområder, der er omfattet af den internationale naturbeskyttelse – Natura 2000-områderne. DSF finder, at disse områder alle bør sikres en høj økologisk tilstand.

DANVA finder, at bekendtgørelserne er blevet så direktivnære, at de på flere punkter ikke giver den nødvendige øgede forståelse af direktivet. DANVA mener ikke, at bekendtgørelserne kan stå alene uden tilknyttede vejledninger, da man ikke ud fra bekendtgørelserne har mulighed for at gennemskue det reelle administrationsgrundlag for planerne på området.

Esbjerg Kommune påpeger, at det ikke fremgår af bekendtgørelserne, hvordan der med udkastene sikres, at staten vil undersøge, om den grænseoverskridende tilførsel af forurenende stoffer er afgørende for tilstanden og indsatsbehovet, og om staten opnår et tilstrækkeligt vidensgrundlag for de åbne farvande. Kommunen ønsker dette sikret ved tilføjelse i bekendtgørelserne. Kommunen henstiller endvidere til, at Naturstyrelsen fremover gør pdf-filer søgbare, når man sender disse i høring.

Region Syddanmark finder, at de 4 bekendtgørelser har meget stort spænd i det indholdsmæssige detaljeringniveau, og indeholder mange henvisninger og mange bilag. Derudover påpeger regionen, at bekendtgørelserne ikke er søgbare. Endelig finder regionen definitionen af ”punktkilder” upræcis, hvorfor regionen har fundet det vanskeligt at gennemgå og kommentere de 4 bekendtgørelser.

### *Naturstyrelsens bemærkninger*

*Indledningsvist skal Naturstyrelsen beklage, at pdf-filerne med bekendtgørelserne ikke har været søgbare. For så vidt angår vejledninger til bekendtgørelserne kan oplyses, at styrelsen vil overveje nærmere, hvorvidt der bør udarbejdes sådanne.*

*Målsætning og indsatser for konkrete vandområder er ikke indeholdt i bekendtgørelserne. De konkrete miljømål og indsatser fastlægges i henholdsvis bekendtgørelse om miljømål og bekendtgørelse om indsatsprogrammer, der forventes at blive sendt i høring senest d. 22. december 2014 sammen med udkast til vandområdeplaner for anden planperiode.*

*Bekendtgørelserne indeholder ikke en definition af punktkilder. Styrelsen kan dog oplyse, at punktkilder omfatter spildevandsudledninger fra renseanlæg, regnbetingede udløb, ukloakerede ejendomme i det åbne land, virksomheder samt saltvandsdambrug og ferskvandsdambrug.*

## **2. Udkast til bekendtgørelse om basisanalyser**

Danmarks Naturfredningsforening (DN) nævner, at det forekommer ubegrundet at bruge de seneste 3 års gennemsnit som reference for prioriterede stoffer og bekæmpelsesmidler, som der henvises til i § 6, stk. 4.

Dansk Akvakultur (DA) opfordrer til, at opgørelse af udledninger fra punktkilder, jf. § 6, stk. 4, tager udgangspunkt i de specifikke udledninger frem for at skulle opgøres for et enkelt år. DA påpeger, at den benyttede beregningsmetode giver et meget usikkert billede af den reelle udledning, og at metoden er misvisende i forhold til udledningsramme. Såfremt der foreligger en direktivforpligtelse til at opgøre udledning over et enkelt år, opfordrer DA til, at der både medtages værdier over emissioner et enkelt år og emissioner på baggrund af godkendte udledningstilladelser.

Favrskov Kommune foreslår i forlængelse af § 6, at Miljøministeriet målrettet monitorer på sandmængderne i de vandløb, hvor der ikke forventes målopfyldelse for fisk i 2021.

Landbrug & Fødevarer påpeger i forbindelse med § 6, stk. 4, at der i forbindelse med opgørelserne bør tages højde for, hvis der er tale om emissioner, udledninger og tab, hvor der forekommer store variationer mellem år.

Limfjordsrådet påpeger, at vandområdeinddelingen kun delvist synes at være i overensstemmelse med vandrammedirektivets formål med inddelingen. Rådet nævner bl.a., hvad der ifølge Guidance Document nr. 2 anbefales at kunne indgå ved vandområdeinddelingen for vandløb med henblik på at kunne opfylde vandrammedirektivets formål, mål og bestemmelser.

### *Naturstyrelsens bemærkninger*

*Bestemmelsen i § 6 gennemfører artikel 5 i direktiv om miljøkvalitetskrav (2008/105/EF). Der er tale om en direktivnær implementering, og forpligtelsen til at benytte det sidste år som referenceperiode for opgørelse af emissioner, udledninger og tab følger af direktivet. For de prioriterede stoffer og forurenende stoffer giver direktivet mulighed for at opgøre emissioner, udledninger og tab som gennemsnittet for de seneste 3 år, inden basisanalysen skal være udarbejdet, hvilket er videreført i bekendtgørelsen.*

*For så vidt angår overvågning henvises til afsnit 3.*

### **Ad. 2.1. Karakterisering**

Danmarks Naturfredningsforening spørger, hvorfor der ikke er en bestemmelse, der omtaler risikoen for, at overfladevandet ikke kan opfylde kravet om god kvalitet, sådan som det er tilfældet for grundvandet i § 5.

DANVA finder, at der er meget stor uklarhed over, hvor der skal foretages vurdering af enkelte grundvandsforekomster, eller hvor der skal ske puljering af flere grundvandsforekomster. DANVA mener, at der er risiko for, at det er den

konkrete sammenstilling af grundvandsforekomster, der afgør, om der skal ske en indsats.

GEUS finder det uklart, om den yderligere karakterisering af grundvand kan foretages for en gruppe truede grundvandsforekomster, eller om der skal ske på forekomstniveau. GEUS nævner, at det forekommer umuligt at gruppere truede grundvandsforekomster, da geologi, hydrologi, geokemi og arealanvendelse i høj grad varierer henover Danmark.

Hedensted Kommune påpeger, at udkastet lægger op til, at grundvandforekomster kan samles i grupper. Kommunen understreger, at grundvandsforekomster kun bør samles i grupper, når de udviser kvalitativt og kvantitativt sammenlignelige forhold.

Hvidovre Kommune spørger, om det bør overvejes, om placeringen af vandløb i henholdsvis by- og landzone skal have indflydelse på, hvordan vandløbene karakteriseres, da det har stor betydning for, hvilke virkemidler der kan benyttes.

Landbrug & Fødevarer påpeger, at bilag 1, del A, afsnit 2.4, system B, mangler inddeling i obligatoriske og fakultative faktorer. Derudover mangler den fakultative faktor "strømhastighed", som findes i direktivteksten, men ikke i skemaet i bekendtgørelsen.

#### *Naturstyrelsens bemærkninger*

*Bekendtgørelsens § 5, stk. 1, gennemfører sammen med bestemmelserne i bilag 1, del B, afsnit 2 vandrammedirektivets bilag II, pkt. 2.2. Vandrammedirektivet opererer ikke med en yderligere karakterisering af overfladevand, hvorfor der ikke er en tilsvarende bestemmelse for overfladevand.*

*Med hensyn til gruppering af grundvandsforekomster fastlægger bekendtgørelsen alene regler om, at grundvandsforekomster kan samles i grupper. Bekendtgørelsen fastlægger ikke regler om, hvordan og hvornår det vil være relevant at gøre dette. Det vil således bero på en faglig vurdering, om der er grundlag for at gruppere grundvandsforekomster.*

*Karakteriseringen af overfladevandområder sker med henblik på at karakterisere områderne som tilhørende enten en af overfladevandområdekategoriernes vandløb, søer, overgangsvande og kystvande eller som kunstige overfladevandområder eller stærkt modificerede overfladevandområder. Anvendelsen af virkemidler er således ikke afgørende for karakteriseringen af vandområderne.*

*Naturstyrelsen har rettet skemaet i bekendtgørelsens bilag 1, del A, afsnit 2.4, system B, så det nu indeholder såvel obligatoriske som fakultative faktorer, herunder også "strømhastighed".*

## **2.2. Typeinddeling**

Danmarks Sportsfiskerforbund finder, at opdelingen af vandløb i typologier er mangelfuld. Forbundet mener, at der bør være flere typologier og påpeger endvidere, at typologien "naturvandløb" mangler.

Dansk Akvakultur (DA) mener, at vandløb med et oplandsareal på under 10 km<sup>2</sup> bør udtages af vandområdeplanerne og som følge deraf af bekendtgørelsen. DA

mener ikke, at disse vandløb er en del af vandrammedirektivets typeinddeling af vandløb, ligesom DA påpeger, at der ikke for denne type vandløb er interkalibreret med de øvrige EU-lande.

KL finder ikke de fremsendte forslag til regler forståelige og påpeger, at der i bilagene indgår betydelige tekstmængder, der ikke understøtter den faktiske regeldannelse i §§ 1-8. KL nævner som eksempel, at bilag 1, del A, afsnit 2, indeholder en størrelsestypologi på grundlag af afstrømningsområde, der er betydeligt større end oplandsarealerne i bilag 1, del A, afsnit 3. KL påpeger endvidere, at flere kommuner finder det uklart, hvordan vandløb med oplandsareal på mindre end 10 km<sup>2</sup>, søer 0,05 – 0,5 km<sup>2</sup> samt øvrige endnu mindre søer, som er omfattet af den nugældende bekendtgørelse og vandplan, tænkes håndteret fremover. Ifølge KL gør tilsvarende sig gældende for overgangsvande og kystvande. KL finder det væsentligt, at overgangsvande identificeres.

Limfjordsrådet finder ikke, at der foreligger dokumenteret viden om vandløb af blødbundstypen, ligesom rådet finder, at det klart bør defineres, hvor der er tale om overgangsvande i direktivets forstand. Endelig finder rådet ikke, at det er korrekt at benævne de såkaldte slusefjorde som en "type". Rådet mener, at udpegning af de nævnte slusefjorde som eventuelt vandområde, der ifølge rådet skal være stærkt modificeret, alene vedrører fastsættelse af miljømålet for det pågældende vandområde.

#### *Naturstyrelsens bemærkninger*

*På baggrund af den foreliggende viden er det Naturstyrelsens opfattelse, at de beskrevne typer af vandløb er dækkende for danske forhold. For så vidt angår spørgsmålet om anvendelse af typologien "naturvandløb" har dette været en betegnelse, der tidligere blev anvendt ved udarbejdelse af vandløbsregulativer i medfør af vandløbsloven. Det er dog ikke et ord, der anvendes i loven. Typologien har ikke været benyttet i vandplanlægningen. Naturstyrelsen kan oplyse, at spørgsmålet om en genindførsel af typologien "naturvandløb" i vandløbsregulativer har været drøftet i Vandløbsforums arbejdsgruppe 5, hvis endelige afrapportering forventes offentliggjort i 2015.*

*Som det fremgår af bekendtgørelsen anses vandløb, der på den overvejende del af deres længde har naturligt ringe fald (< 0,1-0,5 ‰ afhængigt af vandløbsstørrelsen), ringe vandhastighed og naturligt blødt og overvejende organisk bundsubstrat som værende af typen "blødbundsvandløb". Da DCE anbefaler, at der udvikles et selvstændigt indeks for de benthiske invertebrater i blødbundsvandløb, er det besluttet ikke at anvende Dansk Vandløbsfaunaindeks (DVFI) til tilstandsvurderinger i blødbundsvandløb. Da det benyttede planteindeks ligeledes ikke er anvendeligt i blødbundsvandløb, vil tilstandsvurderingerne i sådanne vandløb foreløbigt alene bero på en vurdering af fiskebestanden, hvor data herfor foreligger. Dette fremgår af bekendtgørelse om overvågning bilag 3, del A, afsnit 3.1, tabel 1-5.*

*For så vidt angår vandløb med et oplandsareal på under 10 km<sup>2</sup> henviser Naturstyrelsen til ["Arbejdsrapport fra Vandløbsforums arbejdsgruppe 1 om grundlag for prioritering af en styrket vandløbsindsats gennem en vurdering af danske vandløbs naturværdi"](#) afsnit 4, hvor styrelsen har redegjort for, hvorfor medtagelse af vandområder med oplande under 10 km<sup>2</sup> er en direktivforpligtelse, når det ud fra en naturfaglig bedømmelse skønnes, at*

*vandløbet har et sådant naturpotentiale, at en udpegning er nødvendig for at opfylde vandrammedirektivets mål og formål.*

*For så vidt angår søer kan styrelsen oplyse, at følgende søer indgår i vandplanlægningen: 1) Søer på 5 ha eller derover, 2) Søer mellem 1 og 5 ha beliggende i Natura 2000-områder. Søerne skal derudover tilhøre en af de naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000 område, og 3) Søer med særlig stor naturværdi mellem 1 og 5 ha, som ligger uden for Natura 2000-områder.*

*Med hensyn til overgangsvande har Naturstyrelsen vurderet, at der ikke findes kystnære marine områder, som kan kategoriseres som overgangsvande som defineret i lov om vandplanlægning. Alle kystnære marine områder er derfor kategoriseret som kystvande eller, hvor grundlaget herfor har været til stede, som stærkt modificerede vandområder. For så vidt angår slusefjorde er det fundet hensigtsmæssigt at betragte disse som én type, idet slusefjorde har flere fælles hydromorfologiske karakteristika. Hvorvidt et vandområde skal udpeges som værende kunstigt eller stærkt modificeret beror på, om udpegningsgrundlaget herfor er til stede.*

*Endeligt bemærkes, at vandløbstabellen i bilag 1, del A, afsnit 2 indeholder størrelsestypologier, der er større end oplandsarealerne i bilag 1, del A, afsnit 3, da oplandsarealer på over 100 km<sup>2</sup> ikke er relevante for et land af Danmarks størrelse.*

### **2.3. Fastlæggelse af referenceforhold**

Landbrug & Fødevarer (L&F) påpeger, at passagen i bilag 1, del A, afsnit 4, stk. 2, ikke er at genfinde i direktivteksten, og den bør derfor udgå. Det er ikke ifølge direktivet muligt alene at benytte historiske observationer som referenceforhold grundet stor variation inden for en type af overfladevandområde.

*Naturstyrelsens bemærkninger*

*Det er korrekt, at bestemmelsen ikke er at genfinde i direktivet. Bestemmelsen opretholdes imidlertid.*

*Årsagen hertil er, at variationen mellem de enkelte vandområder inden for flere typer af kystvande er så stor, at typespecifikke referenceforhold ikke er repræsentative og retvisende for alle vandområderne inden for typen.*

*For at få variationerne dækket i de referenceforhold, som anvendes, skal der derfor anvendes vandområdespecifikke referenceforhold i de tilfælde, hvor det fagligt set ikke giver mening at anvende de typespecifikke referenceforhold.*

*Det bemærkes i øvrigt, at der som grundlag for fastlæggelse af variationen mellem de enkelte vandområder - udover historiske observationer - også er anvendt beregninger af referenceforholdene.*

*Endelig bemærkes det, at det ikke er i uoverensstemmelse med vandrammedirektivet at anvende vandområdespecifikke referenceforhold.*

### **2.4. Vurdering af menneskelige aktiviteter virkninger på grundvandet**

Landbrug & Fødevarer (L&F) mener, at man bør inddrage vandrådene i arbejdet med at identificere påvirkninger. L&F påpeger endvidere, at der bør iværksættes et undersøgelsesprogram, der sikrer den nødvendige viden, hvis væsentlige påvirkninger udelades fra analyser og indsatsprogrammer med begrundelsen manglende viden. Indtil det er sket, bør området fastsættes med et lavere miljømål med begrundelsen manglende viden.

#### *Naturstyrelsens bemærkninger*

*Ifølge lov om vandplanlægning er kommunerne forpligtede til at inddrage vandråd i udarbejdelsen af forslag til indsatsprogram. For anden planperiode har der været tale om forslag til konkrete indsatser til forbedring af de fysiske forhold i vandløbene. Denne arbejdsopgave kan dog udvides for tredje planperiode. Naturstyrelsen kan i den forbindelse oplyse, at styrelsen påtænker at lave en evaluering af den nuværende vandrådsordning, hvorefter det vil blive overvejet, hvorvidt vandrådenes opgave skal udvides.*

*For så vidt angår undersøgelsesovervågning henvises til afsnit 3 og for så vidt angår fastlæggelse af konkrete miljømål til indledningen af høringsnotatet.*

### **2.5. Økonomisk analyse**

DN spørger, hvordan man på det beskrevne grundlag om økonomiske analyser f.eks. vil kunne vælge omkostningseffektivt mellem at stoppe en grundvandsindvinding (markvanding eksempelvis) eller ophøre med vandindtag til eller tilbagepumpning fra et dambrug, i fald en vandløbsstrækning har for lav vandføring til at opnå sit miljømål.

DANVA anfører, at det er uklart, hvorvidt der i basisanalysen vil foregå en reel analyse af udgifter til forsyningspligtigheder.

Landbrug & Fødevarer gør opmærksom på, at man f.eks. ved økonomiske konsekvensvurderinger også bør tage højde for eventuelle negative konsekvenser for fødevarerivirksomhederne, herunder ift. virksomhedernes spildevandsforhold, miljøfremmede stoffer mv. Endvidere henstiller L&F til, at den økonomiske analyse offentliggøres og ligger frit tilgængeligt på internettet.

#### *Naturstyrelsens bemærkninger*

*Bekendtgørelsen gennemfører de regler om økonomisk analyse af vandanvendelsen, der følger af vandrammedirektivet. Som det også fremgår af bekendtgørelsens bilag 1, skal den økonomiske analyse indeholde tilstrækkelige oplysninger til, at der kan foretages de relevante beregninger, som er nødvendige for at tage hensyn til princippet om omkostningsdækning ved tjenesteydelser vedrørende vand og skøn over, hvilken kombination af foranstaltninger vedrørende vandanvendelser der er den mest omkostningseffektive, og kan medtages i indsatsprogrammet.*

*Den økonomiske analyse fra 2014 ligger tilgængelig på Naturstyrelsens hjemmeside om basisanalysen.*

### **3. Udkast til bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder**

Dansk Industri (DI) påpeger, at det er yderst vigtigt, at overvågningsresultaterne bliver formidlet i en form og på platforme, hvor de er lettilgængelige for ukompliceret brug i miljøsagsbehandling.

Holstebro Kommune mener, at det af bestemmelserne i § 2, stk. 1 og 2, bør fremgå, at data også skal kunne anvendes i kommunernes myndighedsbehandling samt deres generelle miljøforvaltning, herunder kommunernes bistand til vandrådene. Kommunen påpeger endvidere, at det ikke er tydeligt, hvordan Naturstyrelsens effektivering af ændringer i overvågningsfrekvensen tænkes gennemført.

Limfjordsrådet finder bestemmelserne i § 2, stk. 6 og 7, uigennemsigtige.

Region Syddanmark bemærker, at der regionen bekendt ikke eksisterer samlede oplysninger om forureningsfaner i grundvandet.

#### *Naturstyrelsens bemærkninger*

*Det er Naturstyrelsens mål, at alle overvågningsdata skal offentliggøres på Danmarks Arealinformation via Danmarks Miljøportal, hvor der allerede nu er adgang til størstedelen af data vedr. grundvand og overfladevand samt naturdata. Nye datasæt offentliggøres løbende, og der er samtidig fokus på tilgængeligheden af de udstillede data, f.eks. til myndigheders og konsulents brug.*

*Bekendtgørelsens § 2, stk. 6 og 7, implementerer hhv. art. 11, stk. 5, og bilag V, pkt. 1.3.2. i vandrammedirektivet. Det vil bero på en konkret vurdering, hvorvidt f.eks. programmerne for operationel overvågning af overfladevand skal ændres i løbet af vandområdeplanperioden.*

*Styrelsen har noteret sig Region Syddanmarks bemærkning.*

### **3.1. Udformning af overvågning samt overvågningsfrekvens**

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder med henvisning til bilag 1, afsnit 1.2, at det er et tyndt målenet, der lægges ud. DN finder, at der bør tilføjes et punkt om behovet for lange tidsserier på samme stationer. DN mener derudover bl.a., at overvågningsintervaller på 6 måneder for fytoplankton er irrelevant for vandløb og for sjældent for søer og kystvand. For øvrige kvalitetselementer finder foreningen, at 3 års intervaller er problematisk sjældent, ligesom det ikke er nok at foretage næringsstofmålinger hver 3. måned.

DANVA finder, at overvågningen eksplicit bør omhandle pesticider med deraf følgende fastlæggelse af tærskelværdier. Endvidere finder DANVA ikke, at det er nok blot at anføre, at der skal monitoreres mindst en gang om året, når der skal fastlægges trends for udviklingen i et givent vandområde.

KL savner en beskrivelse af koblingen til den generelle statslige overvågning af natur og miljø. Endvidere mener KL, at det bør fremgå af overvågningsbekendtgørelsen, at udvælgelsen af prøvestationer skal være repræsentativ. Endelig har KL forskellige forslag til præciseringer i bekendtgørelsen, herunder bl.a. at det i bekendtgørelsen bør tilføjes, at overvågningsfrekvensen kan styrkes, hvis basisanalysen/overvågning peger på et behov.



Landbrug & Fødevarer (L&F) påpeger, at det er afgørende, at overvågningsnettet dækker de grundvandsforekomster, der er relevante i henhold til vandrammedirektivet. L&F nævner, at der er fejl i den danske oversættelse af vandrammedirektivet, så den danske definition af "grundvandsforekomst" går væsentligt videre end direktivteksten.

Limfjordsrådet finder, at det bør præciseres, at samtlige vandområder og vandforekomster skal overvåges med den af EU fastsatte frekvens, og at overvågningen som udgangspunkt bør inkludere alle kvalitetselementer. Rådet mener, at inddelingen af vandområder i vandløb også bør indeholde en inddeling efter fysiske forhold, påvirkninger og beskyttede Natura 2000-områder, med henblik på at få et operationelt overvågningsprogram, der kan sikre opfyldelse af miljømålene. Rådet mener, at det bør fremgå af overvågningsbekendtgørelsen, at udvælgelsen af prøvestationer skal være repræsentativ.

#### *Naturstyrelsens bemærkninger*

*Bekendtgørelsens bestemmelser, herunder bilag om udformning af overvågning og overvågningsfrekvenser, gennemfører overvågningsforpligtelser i vandrammedirektivet, grundvandsdirektivet, direktiv om miljøkvalitetskrav, skaldyrvandsdirektivet, nitratudirektivet, byspildevandsdirektivet, habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet. De i bekendtgørelsen anførte parametre for, hvad der skal overvåges, samt de anførte overvågningsintervaller følger således af direktivforpligtelser.*

*Vandrammedirektivets overvågningsforpligtelser gennemføres i Danmark med det nationale overvågningsprogram NOVANA. Naturstyrelsen finder det dog ikke hensigtsmæssigt at henvise til NOVANA i bekendtgørelsen.*

*For så vidt angår den dansksprogede version af vandrammedirektivets definition af grundvand kan styrelsen oplyse, at der er sproglig uoverensstemmelse mellem den engelsksprogede og den dansksprogede version. Styrelsen kan dog oplyse, at definitionen forstås på samme måde i de to sprogversioner. Uoverensstemmelsen har således ikke praktisk betydning for udmøntningen af vandrammedirektivet, herunder for overvågning af grundvandet. Som det fremgår af miljøministerens svar på spørgsmål nr. 70 (alm. del) af 26. november 2014 til Folketingets Miljøudvalg, har ministeren dog bedt Naturstyrelsen om at tage kontakt til Rådet med henblik på at gøre Rådet opmærksom på uoverensstemmelsen mellem de to sprogversioner.*

*Styrelsen har noteret sig de øvrige synspunkter.*

### **3.2. Undersøgelsesovervågning**

Limfjordsrådet bemærker, at undersøgelsesovervågning stort set ikke omtales i bekendtgørelsen. Rådet finder det vigtigt, at undersøgelsesovervågning i henhold til vandrammedirektivets bestemmelser inddrages i overvågningsprogrammet, og at der afsættes de fornødne midler til at foretage undersøgelserne. Rådet nævner, at undersøgelserne hensigtsmæssigt kunne udføres af kommunerne.

KL bemærker ligeledes, at undersøgelsesovervågning stort set ikke omtales i bekendtgørelsen.

Holstebro Kommune påpeger, at der om undersøgelsesovervågning alene fremgår det, der fremgår af vandrammedirektivet

*Naturstyrelsens bemærkninger*

*Bekendtgørelsen indeholder de direktivfastsatte krav til undersøgelsesovervågning, herunder krav til hvornår programmer for undersøgelsesovervågning for overfladevand skal udarbejdes og udføres. Styrelsen har ikke fundet anledning til at supplere disse bestemmelser.*

### **3.3. Overvågningssystemer og grænser mellem kvalitetsklasser**

Danmarks Naturfredningsforening påpeger, at DFFVø også kan anvendes i vandløb af type 2 og 3, hvor der er god strøm (fald) og bund med grus og sten.

Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) påpeger, at der i bilag 3, afsnit 3.1. er uoverensstemmelser og fejl i tabellerne 4 og 5. DSF har vedhæftet forslag til rettelse.

Dansk Akvakultur (DA) påpeger, at der kun bør anvendes kvalitetselementer, der er EU-interkalibrerede, hvilket burde medføre, at ikke EU-interkalibrerede kvalitetselementer såsom DVVI og fiskeindex mm. for type 1 vandløb skal udgå. DA påpeger, at kvalitetselementerne for type 1 vandløb ikke er interkalibreret med de øvrige EU-lande.

Esbjerg Kommune mener i tilknytning til afsnittet om de biologiske overvågningsresultaters sammenlignelighed, at referenceværdien altid burde være den højeste værdi (upåvirket) således, at den øverste pind ikke har nogen anvendelse.

GEUS savner klarhed om skelnen mellem ”grundvandsforekomster i risiko” og ”grundvandsforekomster i ringe tilstand” og undrer sig over, at vandløb med lille vandføring eller indvindingsbelastede vandløb ikke skal overvåges.

Holstebro Kommune påpeger, at det af vandplanernes tabel 1.2.3 fremgår, at referencetilstanden for klorofyl er interkalibreret for søtyperne 2, 9, og 10. Kommunen er derfor overrasket over, at søtype 2 ikke som minimum fremgår af bilagets tabel 7.

Landbrug & Fødevarer(L&F) mener ikke, at kvalitetselementer, der ikke er interkalibrerede efter forskrifterne, og hvor der ikke er truffet afgørelse om grænseværdier mellem de forskellige tilstande, må anvendes til vurdering af målopfyldelse. L&F mener, at vandløb af type 1 bør tages ud, idet de ikke er en del af vandrammedirektivets typeinddeling af vandløb.

Limfjordsrådet påpeger, at der i forhold til DVFI bør sikres en beskrivelse, der klart viser, hvordan tilstanden beregnes. Endelig bemærker rådet, at antal af ørreder i DFFVø i vandløb af type 1 skal opgøres pr. 100 m<sup>2</sup> og ikke som anført pr. 100 m. Limfjordsrådet anbefaler, at DFFVø benyttes i alle vandløb, herunder vandløbstype 2 og 3 egnet til laksefisk med hurtigt strømmende vand og med en bund bestående af grus og stenet bund. I forhold til DFFVa finder Limfjordsrådet, at brugen af dette indeks på steder med ovennævnte karakter i type 2 og 3 vandløb vil medføre en forringelse af tilstanden i forhold til de eksisterende forhold og mål, hvilket vil være i modstrid med direktivets artikel 1.

Rudersdal Kommune mener, at flere søtyper end type 9 og 10 bør indgå i tabellerne i bilag 3, afsnit 3.2, herunder i hvert fald type 1 og type 2 søer.

#### *Naturstyrelsens bemærkninger*

*Vandrammedirektivet fastsætter, at medlemsstaterne skal bedømme tilstanden i overfladevandområderne på baggrund af nærmere fastsatte biologiske kvalitetslementer. Metoder til bedømmelse af tilstanden (f.eks. metoder til bestemmelse af algebiomasse målt som klorofyl a og til bestemmelse af dybdegrænse for ålegræs samt kvalitetsindeks som dansk vandløbsfaunaindeks) interkalibreres mellem EU-landene for at sikre, at landene bedømmer miljøtilstanden ens, herunder har en fælles forståelse af grænsen mellem god og moderat økologisk tilstand. Resultaterne af interkalibreringen er fastlagt i en beslutning fra Kommissionen. For anden planperiode er det valgt at anvende de kvalitetslementer, for hvilke de nationale bedømmelsesmetoder enten er interkalibreret eller vurderes at give samme bedømmelsesresultat som interkalibrerede metoder.*

*På baggrund af den foreliggende viden er det Naturstyrelsens opfattelse, at tabellerne i bilag 3, del A, afsnit 3, herunder anvendelsen af bedømmelsesmetoder for de forskellige vandområdetyper, er dækkende for danske forhold. Naturstyrelsen kan oplyse, at styrelsen arbejder på at tilvejebringe fagligt grundlag for afklaring af, om de manglende kvalitetslementer vil kunne indgå ved vurderingen af miljøstanden i tredje planperiode.*

*For så vidt angår referenceværdier kan styrelsen oplyse, at en referenceværdi godt kan være lavere eller højere end de observerede værdier. Det afhænger af, hvilket kvalitetslement man ser på. F.eks. er referenceværdien for klorofyl mindre end de observerede værdier, hvilket indikerer, at tilstanden forbedres, jo mindre værdien bliver. I den situation beregnes EQR-værdien som referenceværdien divideret med den observerede værdi. Omvendt er referenceværdien for ålegræs' dybdeudbredelse højere end de observerede værdier, hvilket indikerer, at tilstanden forbedres, jo højere værdien bliver. I den situation beregnes EQR-værdien som den observerede værdi divideret med referenceværdien.*

*Naturstyrelsen har til tabel 6-9 tilføjet de øvrige søtyper, som tilstandsvurderes i forhold til de biologiske kvalitetslementer.*

*Naturstyrelsen har ændret tabel 4 og 5 i bilag 3, afsnit 3.1., så disse er i overensstemmelse med DCE's og DTU Aquas rapport "Dansk fiskeindeks for vandløb (DFFV)". Således fremgår det nu af tabel 4, at der er tale om "Antal ørred- og lakseyngel pr. 100 m<sup>2</sup> vandløb" og af tabel 5, at der er tale om "Antal ørred- og lakseyngel pr. 100 m vandløb".*

*Styrelsen kan oplyse, at grundvandforekomster i ringe tilstand er forekomster, hvor der ikke er opnået god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand.*

*Grundvandforekomster i risiko er forekomster, der er i risiko for ikke at opfylde miljømålene. En grundvandsforekomst, der er i ringe tilstand, kan være i risiko for ikke at opfylde miljømålet. For så vidt angår overvågning af vandløb med lille vandføring og indvindingsbelastede vandløb kan styrelsen oplyse, at bestemmelserne i bilag 1, afsnit 1.2 og 2.2, gennemfører vandrammedirektivets bilag V, afsnit 1.3.1. og afsnit 1.3.2.*

*Styrelsen har noteret sig de øvrige bemærkninger.*

#### **4. Udkast til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand**

Danmarks Naturfredningsforening (DN) påpeger, at beskrivelserne af god (og lavere) økologisk tilstand for vandløb ikke er specificeret, når det vedrører de hydromorfologiske forhold, hvilket foreningen finder uhensigtsmæssigt. Desuden spørger DN, hvorfor definitioner er medtaget for overgangsvande, når Danmark benægter at have sådanne. DN savner endvidere en formulering af, at man i forbindelse med revision af miljømål skal lægge opfyldelsen af deres faktiske potentiale til grund og ikke lade sig nøje med opnåelse af det først satte mål. Herudover mener foreningen, at vandløb med væsentligt naturpotentiale, der ikke i dag er med i vandplanen, bør kunne optages specifikt med henblik på særskilt indsats i vandplanerne, hvis vandråd og/eller kommuner har kendskab til sådanne vandløb. Endelig påpeger DN, at der ikke er "sat plads af" til kvalitetselementet bentiske alger, som der snarest bør udarbejdes kvalitetskriterier for.

Dansk Industri (DI) vil foretrække, at det kunne gøres klart, om der kan foretages en nedgradering af et vandløbs miljømål baseret på en vurdering af det sandsynlige resultat af en realistisk og proportional indsats omkring det pågældende vandløb.

Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) finder, at bilag 1 er upræcist bl.a. på grund af, at det ikke fremgår, hvilke typologier og samfund der er tale om, lige som der i afsnittet om hydromorfologiske kvalitetselementer bør ske en præcisering af, hvad der er acceptabelt i vandløb med god tilstand. DSF undrer sig desuden over, at definitioner af kvalitetsmålsætningerne er medtaget for overgangsvande, når styrelsen benægter, at Danmark har sådanne. Endelig finder DSF bilag 2 direkte uforståeligt.

Favrskov Kommune anbefaler, at det overvejes at supplere det litauiske indeks med det danske ørredindeks i vandløb over 2 meters bredde i vandløbssystemer, hvor der er en naturlig bestand af ørred og/eller laks.

GEUS spørger, hvordan det afgøres, at grundvandsstanden ligger tilstrækkeligt højt til, at den gennemsnitlige indvinding pr. år over en lang periode ikke overstiger den tilgængelige grundvandsressource. Derudover påpeger GEUS, at "tilstrækkeligt højt" er en forkert oversættelse af den originale direktivtekst.

Hedensted Kommune påpeger, at der mangler, at bekendtgørelsen, lige som førstegenerations vandplaner, forholder sig til grundvandets kvantitative tilstand især i forhold til anvendelsen af drikkevand.

KL savner krav til begrundelse for fravigelse af miljømål og/eller begrundelse for valg af indsatskatalog, der kan give mål opfyldelse. KL foreslår, at disse krav indskrives i bekendtgørelsen som § 2, stk. 3, og som § 3, stk. 4. Desuden finder KL, at det er utilfredsstillende, at de hydromorfologiske kvalitetselementer i bekendtgørelsens bilag 1 kun er selvstændigt beskrevet for "høj tilstand". KL foreslår, at de hydromorfologiske kvalitetselementer beskrives som afvigelse fra høj tilstand, hvilket vil svare til samme struktur som beskrivelsen af de øvrige kvalitetselementer.

Landbrug & Fødevarer (L&F) forventer, at Danmark ikke anvender kvalitetselementer, der ikke er interkalibreret efter forskrifterne til at vurdere tilstanden.

Rudersdal Kommune bemærker til bekendtgørelsens § 3, stk. 2, at bestemmelsen kun bør gælde i de tilfælde, hvor der fastlægges et miljømål lavere end god tilstand eller godt økologisk potentiale.

#### *Naturstyrelsens bemærkninger*

*Indledningsvist kan oplyses, at bekendtgørelsens bilag 1 er en gennemførelse af vandrammedirektivets bilag V, afsnit 1.2 – 1.2.5. Der er tale om en direktivnær gennemførelse af bestemmelserne, som styrelsen har videreført i bilag 1 til bekendtgørelsen.*

*For så vidt angår anvendelse af ørredindeks henvises til dette notats afsnit 3.3. om overvågningssystemer og grænser mellem kvalitetsklasser. For så vidt angår fastlæggelse af konkrete miljømål og indsatser henvises til indledningen af høringsnotatet.*

*Naturstyrelsen er enig i, at den dansksprogede version af vandrammedirektivet for så vidt angår bilag V, afsnit 2.1.3 ikke svarer præcist til den engelsksprogede version. For at teksten i bilag 3, tabel 1, ikke skal give anledning til forvirring, har styrelsen ændret teksten, så der i overensstemmelse med den engelsksprogede version nu står "Grundvandsstanden i grundvandsforekomsten er sådan, at den gennemsnitlige indvinding pr. år over en lang periode ikke overstiger den tilgængelige grundvandsressource". I praksis sikres dette ved, at der som udgangspunkt ikke indvindes mere end 30 % af grundvandsdannelsen.*

*Som nævnt i dette notats afsnit 2.2. har Naturstyrelsen vurderet, at der ikke findes kystnære marine områder, som kan kategoriseres som overgangsvande som defineret i lov om vandplanlægning. Når overgangsvande nævnes i bekendtgørelsen, herunder i bekendtgørelsens bilag 1 om "normgivende definitioner af kvalitetsklasser for økologisk tilstand og økologisk potentiale" er det for at sikre en fuldstændig gennemførelse af vandrammedirektivets bestemmelser om samme. Dette ændrer dog ikke på styrelsens vurdering af, at der ikke findes områder i Danmark, der kan kategoriseres som overgangsvande.*

*Styrelsen har noteret sig de øvrige bemærkninger.*

## **5. Udkast til bekendtgørelse om indholdet af vandområdeplaner**

Danmarks Naturfredningsforening (DN) efterlyser et register over indvinding af overfladevand til dambrug såvel som over historiske vandkraftanlæg m.v. Derudover savner foreningen en tilføjelse til § 2, nr. 3, om også at redegøre for foranstaltninger, som var forudsat i vandområdeplanen, men som ikke blev gennemført. Endelig spørger foreningen, hvorfor § 1, nr. 6, ikke også gælder for overvågning af grundvandet.

Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) påpeger bl.a., at det ikke er godt nok med skøn over pålideligheden og præcisionen af overvågningsprogrammernes resultater for overfladevand og skøn over forurening og belastning, som det fremgår af § 1, nr. 6, og bilag 1, afsnit 2.

DANVA mener, at beskrivelsen af hydromorfologiske kvalitetselementer i vandrammedirektivet er ufuldstændig. Desuden finder DANVA, at vi i Danmark har en ufuldstændig implementering af direktivet for så vidt angår beskyttelse af grundvandet, fordi der udelukkende fokuseres på grundvand, der anvendes til

drikkevand. DANVA finder, at det bør sikres, at alle grundvandsforekomster opfylder god tilstand og ikke kun de forekomster, der anvendes til drikkevand.

Esbjerg Kommune påpeger, med henvisning til § 1, nr. 21, at det ikke kun er det internationale vandområdedistrikt, der belastes af grænseoverskridende forurening. Kommunen nævner, at foranstaltninger for at begrænse den grænseoverskridende forurening også bør kortlægges for øvrige vandområdedistrikter.

Holstebro Kommune anfører, at det ikke fremgår tydeligt af bekendtgørelsesudkastet, hvordan Naturstyrelsen vil beskrive årsager/årsagssammenhænge ved en eventuelt manglende målopfyldelse i et givent vandområde. Kommunen foreslår derfor, at det på kortpræsentationen af tilstanden i overfladevand (både kemisk og økologisk tilstand) skal være muligt at se Naturstyrelsens vurderinger af årsager til manglende målopfyldelse, f.eks. ved en årsagskode-liste. Kommunen finder, at et tilsvarende system bør udarbejdes ved overskridelser af grundvandets kemiske tilstand. Kommunen anfører desuden, at kommunerne skal have adgang til de data, der danner grundlag for vurderingen af de biologiske kvalitetslementer, og data til beregninger af næringsstofbelastningen i kystvande.

KL finder det uhensigtsmæssigt, at der i § 1, nr. 2, henvises til et bilag i en bekendtgørelse, der henviser til en tredje bekendtgørelse. For så vidt angår § 1, nr. 6, savner KL en nærmere beskrivelse af de elementer, der skal indgå i "et skøn over pålideligheden og præcisionen af overvågningsprogrammets resultater for overfladevand". Afslutningsvis bemærker KL til bekendtgørelsens bilag 3, nr. 4, at der savnes en nærmere beskrivelse af de registre, der skal ligge til grund for "en sammenfatning af foranstaltning til kontrol af indvinding og opmagasinering af vand".

Landbrug & Fødevarer (L&F) anfører, at bekendtgørelsens § 1 nr. 22, er utilstrækkelig, idet den bør suppleres med inddragelse af vandråd og øvrige inddragelsesinitiativer samt en redegørelse for, hvilke ændringer eller konkrete tiltag samarbejdet med interessenterne har givet anledning til. I forlængelse heraf opfordrer L&F til, at bekendtgørelsen suppleres med krav om, at vandområdeplanen skal indeholde oplysninger om, hvordan offentligheden bliver inddraget i forbindelse med implementeringen af vandområdeplanen. L&F finder, at det er mangelfuldt, at bekendtgørelsen ikke indeholder krav om, at der i vandområdeplanerne skal indgå konsekvensberegninger af de planlagte indsatser m.v. Det anføres endvidere, at det bør præciseres, hvorvidt kortgrundlaget nævnt i § 1, nr. 3, er i form af Web-GIS løsninger, og herunder hvordan eventuelt løbende opdateringer af kortgrundlaget håndteres. I forhold til § 1, nr. 6, anfører L&F, at bestemmelsen er utilstrækkelig og bør suppleres med en præcisering af, hvordan der foretages skøn over pålidelighed og præcision af overvågningsprogrammet. Endelig finder organisationen, at det i bilag 1 er utilstrækkeligt, at sammenfatningen alene skal indeholde et skøn over henholdsvis punktkildeforureningen, forureningen fra diffuse kilder og belastningen af vandets kvantitative tilstand.

#### *Naturstyrelsens bemærkninger*

*Naturstyrelsen har noteret sig de fremsendte bemærkninger. Styrelsen kan oplyse, at bekendtgørelsen gennemfører vandrammedirektivets bestemmelser om, hvad en vandområdeplan skal indeholde, suppleret med enkelte bestemmelser som følger af krav efter henholdsvis grundvandsdirektivet og*

*direktiv om miljøkvalitetskrav. Naturstyrelsen har således identificeret de elementer, der kræves i vandområdeplanerne, og disse krav har styrelsen videreført i bekendtgørelsen. Der er tale om en direktivnær gennemførelse af relevante bestemmelser i de nævnte direktiver. Naturstyrelsen finder derfor ikke anledning til at foretage ændringer.*